

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitaforedrag ved bispevisitasen i Kvinesdal-, Feda- og Fjotland sokn 1. – 6. september 2015

INNLEDNING

Kjære menigheter i Kvinesdal-, Feda- og Fjotland sokn! Nåde være med dere, og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Jeg har gledet meg til å være sammen med dere i rammen av en visitas. Etter å ha vært prest i 16 år i dette prostiet, er det derfor på mange måter som å være hjemme igjen.

En visitas åpner for et dypere kjennskap til menighet og samfunn. Takk for at dere har lukket meg inn i deres utfordringer og muligheter. Førrige visitas i Kvinesdal, Feda og Fjotland var i 2003. Visitasen er en synlig del av mitt tilsyn som biskop med den lokale kirke.

Det har vært viktige dager. Jeg ber om at visitasen må bli slik dere i visitasmeldingen ønsket. Jeg siterer: ”Vi håper at dagene vil gi mulighet til å tenke gjennom det arbeidet menighetene står i til daglig, gi veiledning til nye veivalg, samt gi inspirasjon i arbeidet videre.”

FORBEREDELSE

En visitas er mer enn at biskopen besøker menigheten en liten uke. I forkant skriver sokneprestene sammen med kirkeverge og råd en visitasmelding. Det er en beskrivelse og vurdering av det som har skjedd siden førrige visitas og av situasjonen i dag. Jeg oppfordrer menigheten til å lese denne meldingen. Det er et offentlig dokument.

Til denne visitasen har jeg fått en bred og god melding som forteller om menigheter som jobber trofast og planmessig.

Umiddelbart var det tre positive ting i visitasmeldingen som jeg merket meg.

- Menighetens gode arbeid med trosopplæring og diakoni.
- De gode relasjonene mellom kirke - kommune og kirke - skole.

- Forståelsen av forholdet mellom fellesråd og menighetsråd. Noe som gir menighetsrådene mulighet til å gjøre det rådet skal, nemlig vekke og nære det kristelige liv i soknet.

Videre har rådgiver ved bispedømmekontoret Geir Myre sammen med kirkevergen, besøkt kirkene og kirkegårdene og levert befaringsrapport.

Prost Hilde Sirnes har hatt kontorvisitas og levert rapport til biskopen. Hun er for øvrig prosjektleder for visitasen.

Fra bispedømmekontoret har kirkefagsjef Arve Nilsen vært med. Han vil også støtte prosten i oppfølgingen av visitasen. I tillegg har undervisningsrådgiver Maren Ingvaldsen vært med i møte med skolen.

GJENNOMFØRING

En visitas begynner alltid med et møte med de ansatte. Det er viktig å sette en kraftig strek under hvor viktige alle medarbeidere er. De er en ressurs sammen med råd og frivillige i Guds rike som aldri må glemmes.

Vi gikk gjennom visitasen post for post. Prosten minnet om Guds løfter om å være med. Da Gud kalte profeten Jeremia gav han samtidig løfter om å gå med ham. De samme løftene gjelder for oss som menighet og kirke i dag.

I tillegg til å møte staben samlet, har jeg som biskop i løpet av visitasen samtalt enkeltvis med de som er vigslet og andre tilsatte og aktive medlemmer.

TJENLIGE LOKALER

Jeg hadde bedt om å bli orientert om menighetssenteret. Det er viktig for meg å høre om og lære av menigheter som skaffer seg tjenlige lokaler for vår tid. Denne delen av bispedømmet er flinke til det. Jeg tenker bl.a. på Huset på Feda og Kirkestua på Fjotland og Menighetssenteret.

Da jeg som ny biskop ble utfordret til å si noe om mine drømmer for kirken, nevnte jeg blant annet behovet for gode møteplasser. Mer enn noen gang trenger vi å møte hverandre. Menighetene trenger lokaler for de samlinger som skjer i menigheten mellom søndagenes gudstjenester.

KIRKEN OG KOMMUNEN

Som vanlig i en visitas hadde jeg møte med kommunen. Her traff vi formannskapet, ordfører Svein Arne Jerstad og rådmann Camilla Dunsæd. Fra kirken møtte kirkeverge, sokneprestene, diakon, prost og vi fra bispedømmekontoret.

Det er tydelig at kommune og kirke har gode relasjoner, og er bevisst på at et godt forhold mellom kirke og kommune er til beste for lokalsamfunnet og kirken. Samtalen viste et felles ønske om å være tilstede for de som bor her.

Det ble mye snakk om frivillighet og om at vi i stadig større grad vil bli avhengig av frivillighet for å opprettholde vårt velferdssamfunn. En kirke som lærer og lever rett, utløser frivillighet som i ord og gjerning og tar et tak for menneskene som bor i våre nærområder!

Ordføreren understrekte at kommunen er avhengig av frivillige, lag og foreninger som må være med å gjøre sitt for at vi skal kunne utvikle et godt samfunn. Rådmannen minnet om den ensomheten som finnes og som det offentlige ikke har ressurser til å løse. En i formannskapet plantet den gode ideen om en felles verdidag.

Jeg vil berømme og bekrefte den positive tonen og viljen til å være til for hverandre. Samtidig fikk også vi ved kirkevergen mulighet til å presentere videre planer for menighetssenteret.

KIRKEN OG SKOLEN

Allerede i visitasmeldingen merket jeg det gode forholdet mellom kirken og skolen. I løpet av visitasen besøkte jeg Kvinlog skole, Feda skole og Kvinesdal ungdomsskole. Jeg har møtt elever og forsøkt å svare på deres spørsmål så ærlig jeg kunne. Spørsmålene varierte fra «yndlingsmat» til «Hva er meningen med livet?» eller «Ber du mye?» .

Onsdag fikk jeg være med på en grundig forberedt skolegudstjeneste med Liknes skole. Elevene var fantastiske både til å synge, lese og sitte stille. Dere skulle vært der. Dere ville som jeg blitt fylt med takk for kålrabien som blir så stor, for mennesket som er det flotteste Gud har skapt og for skolene i Feda, Kvinesdal og Fjotland.

Lærere på Liknes skole utfordret meg til en samtale om muligheter og begrensninger i samarbeidet mellom kirken og skolen. Rektor Bjørn Arild Frestad ønsket meg velkommen. Etter at Edina Lalic, som er fra Bosnia og muslim, hadde fortalt litt av sin historie og oppfordret til respekt for hverandre, var det min tur. Sammen med undervisningsrådgiver Maren Ingvaldsen oppfordret jeg kirke og skole til å utarbeide en konkret samarbeidsplan for å befeste det samarbeidet som pr i dag er utmerket. Det ble en god samtale om respekt og toleranse. Jeg håper dere fortsetter disse gode samtalene.

ALDERSHJEMMENE

Når mennesker ikke kan komme til kirken, er vi forpliktet til å gå til dem. Jeg fikk være med både på Fjotlandsheimen, Kvinesdalsheimen og Fedasheimen. Det er viktig at vi besøker disse institusjonene med Ordet og sakramentene. Jeg håper at menigheten også har mulighet til hjemmebesøk hos de som ikke bor på en institusjon, men bor hjemme.

FJOTLAND

Første dag av visitasen ble avsluttet i Fjotland. Det var familiesamling i parken/bedehuset med grilling, volleyball, sang med mere. Dette ble et minnerikt møte med kirken og folket på stedet. Det var flott å møte igjen elevene fra Kvinlog skole som sang. Selv om jeg var på det tapende laget, var det fint å spille volleyball sammen med KRIK-ungdom og soknerådet. Det er et tegn på godt fellesskap når alle generasjoner kan samles om hoppeslott og alvor.

MENIGHETSRÅDENE

Deretter var det samling for ansatte og de tre menighetsrådene. Jeg møtte noen av de som står på listene for valget nå, og noen som er i ferd med å avslutte sin periode. Rådene er utrolig viktige for vår kirke. Tenk ikke smått om menighetsrådet. Plan og strategi legges der. Samtidig vil jeg si til menigheten. Vær takknemlige for de som sitter i rådene. Ta dem med i deres bønner. Støtt dem. Tal vel om dem. Ikke tenk om rådene at det er ”dere i rådet”, men si til dere selv og andre, vi i kirken er så heldige at vi har råd som vil vekke og nære det kristne livet i våre menigheter. Og dette står vi sammen om.

Vi avsluttet dagen med kveldsgudstjeneste i Fjotland kyrkje, hvor vi kan legge oss i Guds hender og motta Guds nåde gjennom Ordet og sakramentene. Godt å vite at dere samles til kveldsbønn i Fjotland kirke med jevne mellomrom.

DIAKONI.

Dere er tre menigheter som vil diakoni. Jeg så det gjennom besøkene på aldershjemmene og har møtt deres flotte diakon. Den internasjonale kulturkvelden i Kvinesdal kulturhus på onsdag kveld var et synlig tegn at dere vil inkludere våre nye landsmenn.

Vår kirkes troverdighet vil ofte vise seg i praktisk diakoni. Ord og handling må stemme overens.

TROSOPPLÆRING

Når det gjelder trosopplæring, ser jeg det gang på gang. Driftsfasen er en utfordring for alle menigheter som i starten fikk store midler til prosjekter. Nå har dere fått ansvaret for trosopplæringen i hele aldersspennet fra 0 – 18 år. Trosopplæringsplanen deres må være gjennomførbar med hensyn til økonomi og menneskelige ressurser, og som samtidig gir den undervisningen og det felleskapet våre dømte barn og ungdommer har rett til. Planen skal både inneholde hva barn og unge skal lære av bibelstoff og salmer, og hvordan dere vil formidle det. Det er viktig at trosopplæringen er hele menighetens ansvar. Alle ansatte, alle hjem og alle frivillige har ansvar for at den kristne kunnskapen blir ført videre til vår kirkes dømte barn. Derfor må trosopplæring være med å prege alt vårt arbeid. Her ønsker jeg som biskop å følge med i hvordan dere i alle tre menighetene gjør dette i fremtiden. I trosopplæringen kan det være tjenlig på enkelte områder å samarbeide over soknegrensene både på plan og arrangementssiden.

BEDRIFTSBESØK

To viktige bedrifter ble besøkt. Kommunens satsing på landbruk så vi hos melkebonde Ole Helle, og utfordringen vår oljerelaterte industri har møtte vi hos Halvorsen AS. Driftsleder Viktor Korneliussen og leder for ettermarkedet Børge Dyrli gav et tankevekkende innblikk i de utfordringer denne industrien har i dag.

FEDA

På Feda fikk jeg være med på konfirmanttime og supertorsdag. Igjen møtte jeg dette fantastiske at folket finner sin vei til kirkens hus for middag, undervisning og fellesskap.

MEDARBEIDERFEST

På torsdagskvelden var Huset på Feda fullt av frivillige og ansatte til inspirasjonskveld og medarbeiderfest. Det er viktig at vi i en menighet gir mulighet til å vise at vi har hverandre og setter pris på hverandre.

Jeg forsøkte å si noe om hvor viktig det er at vi tar vare på hverandre og bygger det store viet som en menighet er.

Det var også mulighet til å stille spørsmål til meg. Jeg ble spurt om hva som gleder meg mest i kirken, om diakoni med mere. Vi var innom de aktuelle spørsmålene om hvordan kirken skal organiseres når den løsrives fra staten, og om etiske spørsmål som er oppe til debatt. Blant annet syn på likekjønnende ekteskap. Jeg svarte så godt jeg kunne utfra mitt ståsted. Jeg håper jeg fikk sagt det i respekt også for de som har et annet syn enn meg i denne saken. Vi har spennende og kanskje krevende tider foran oss, men jeg tror at vi som kirke likevel kan se

frimodig framover, hvis vi står sammen i det viktige oppdraget om å forkynne og formidle Kristus til stadig nye mennesker.

OPPSUMMERING

Å møte tre menigheter med så mye fint menighetsarbeid, og som likevel vil videre, inspirerer meg som biskop. Jeg håper dere lykkes i deres planer. Skal vi nå lengre ut, må vi som bekjenner troen på Jesus stå sammen i oppgavene som ligger foran. Det blir ikke enklere å være kirke i tiden som kommer, men Kristus har lovet å være med.

Nettopp det å stå sammen har jeg lyst å underskrive. Det har vært flott å se hvordan ansatte, råd og andre frivillige jobber. Jeg tenker på frivillige ledere i barne- og ungdomsarbeidet, ansatte på kontoret og kirkegårdene, du som ber, dere i misjonsforeningene og så videre. Dere er ofte lite synlige, men desto viktigere. Det er ofte dere som legger grunnlaget for en kristen menighet.

Jeg registrerer at dere jobber godt som menighet hver for dere. Spørsmålet er om det er noe å hente i å samarbeide litt mer på tvers på enkelte områder. I en menighet henger alt sammen og dere har ansatte som jobber på tvers av soknene. Vi har et felles eierskap til det som skjer. Gudstjenester, ungdomsklubb, trosopplæring, misjonsforening, søndagsskole osv. Ingen aktivitet eller arrangement eies av enkeltpersoner. Hvis ikke vi har menighetens store **VI** i tankene i alt vi gjør, stenger vi for andres innsats og gode innspill, og vi går lettere trette. Husk at vi tilhører en menighet, der vi alle og gjennom alt som skjer, tjener Gud ved å legge ting til rette for møter mellom Gud og mennesker. Det heter ikke dere i kirken, det heter **VI**.

En visitas er ikke over når jeg drar. Det er på en måte nå det begynner. Målet er at våre dager sammen har støttet de gode prosessene hos dere og setter i gang nye hvis nødvendig. Derfor gir jeg noen konkrete utfordringer til dere etter besøket her.

OPPSUMMERING – UTFORDRINGER

Jeg har fått bekreftet mye godt menighetsarbeid, mye godt samarbeid, mye vilje til tro og handling ut fra ønsket om å være en diakonal menighet. Jeg har møtt tre menigheter som har mye og derfor vil videre med evangeliet om Jesus. Derfor har jeg også noen utfordringer til dere. Jeg håper det kan være med å spore til fortsatt målrettet arbeid for Guds rike.

1. Dere har et flott og godt **samarbeid med skolen**. Jeg utfordrer dere til å formalisere en plan for samarbeidet.
2. **Trosopplæring**. Trosopplæring er hele menighetens ansvar. Alle ansatte, alle hjem og alle frivillige, har ansvar for at den kristne kunnskapen blir ført videre til vår kirkes dømte barn. Min utfordring til dere er: Sørg for at trosopplæringen preger menighetens arbeid! Vær tydelige på hvilken kristen kunnskap deres dømte barn og unge skal lære! Jobb med hele fasen fra 0 – 18 år. Vær ikke redd for å samarbeide over soknegrensene!

3. **Ungdomsarbeid.** Som kirke har vi over hele landet en utfordring fra konfirmantaldere og oppover. Jeg har på denne visitasen ikke hatt anledning til å se så mye av det som skjer i den sammenheng. Dere har fortalt om deres utfordringer. Også her vil jeg nevne ordet samarbeid. Samarbeidet bør gå over soknegrensene, og i forhold til de kristne organisasjonene i vår kirke. Vi er ikke flere kristne i vårt land enn at vi må stå sammen. Igjen vil jeg understreke det store **VI** som åpner opp for Gudsrike.

4. **Gudstjenestene.** Jeg ser at kandidater til menighetsrådene er opptatt av at gudstjenesten skal være et møtested for hele menigheten. Jeg oppfordrer dere som har spesielt ansvar for gudstjenesten, slipp menigheten fram i planlegging og deltakelse.

5. **Menighetslokaler.** Menighetsarbeidet trenger i dag tjenlige lokaler i tillegg til kirkerommene. Dere er langt foran mange menigheter i så måte. Jeg tenker på Huset på Feda og Kirkestua på Fjotland og de muligheter som disse byggene gir. Menighetssenteret i Kvinesdal har vært en stor satsning og løft og har gitt mye godt menighetsarbeid. Samtidig ser dere at dere ikke har helt optimale lokaliteter for menighetsarbeidet i dag. Derfor har dere nye planer med menighetssenteret. Jeg sier til dere som jeg sier til alle som jobber med lokaler i tillegg til kirkerommet: Sørg for at planene er godt forankret i hele menighetens behov, ønsker og blant medlemmene. Det må være menighetens planer og arbeid som inspirerer til romløsninger og videre prosess. Stå på!

6. **Diakoni.** Det er spennende med alt dere gjør for unge, eldre, innvandrere ut fra kirken gjennom diakoniuvalg og ansatte. I møte med formannskapet ble det oppfordret til en felles verdidag. Jeg oppfordrer menigheten til å følge opp den invitasjonen.

7. **Våre nye landsmenn.** Her ser jeg mye god diakoni hos dere. Kommunen er positive til å ta imot flere flyktninger. Min utfordring til dere er; Tenk praktisk og i konkrete handlinger når det gjelder integrering.

8. **Det store VI.** Menighet, ansatte og menighetsråd. Jeg oppfordrer dere til å tenke på menigheten som det store **VI**. Dere har alle ansvar for å se og støtte hverandre. Jeg ber dere tre menigheter om å se på muligheter til å utnytte hverandre til felles beste. Bruk prostens og oss på bispedømmekontoret for alt vi er verd. Det er forresten prostens som vil følge opp visitasen. Hun vil i sin årsmelding til meg fortelle hva som skjer hos dere nå videre. Altså; Skap det store **VI**!

AVSLUTNING

Jeg drar fra visitasen i Feda, Fjotland og Kvinesdal, fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus ord til menigheten i Tessaloniki: ”Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.(1.Tess.1.2-3)

Agder og Telemark bispestol 6. september 2015

Stein Reinertsen, biskop